

NQ-108

December-2015

B.Com., Sem.-I

CE-101 E : (Banking) Fundamentals of Banking-I

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. ભારતીય બેંકિંગ ક્ષેત્રનો ઇતિહાસ અને વિકાસના તબક્કાઓ સવિસ્તાર સમજાવો. 14

અથવા

બેંકર શબ્દની વ્યાખ્યા આપો તથા બેંકોના પ્રકારો જણાવો.

2. ભાગીદારી પેઢીનું ખાતું અને હિંદુ અવિભક્ત પરિવારનું ખાતું ખોલવાની પ્રક્રિયા સમજાવો. આ ખાતાઓ ખોલતી વખતે બેંકર કયા-કયા દસ્તાવેજો માંગે છે ? 14

અથવા

બેંકના ગ્રાહકની વ્યાખ્યા આપો તથા ટ્રસ્ટના ખાતા અને સહકારી મંડળીના ખાતાઓ ખોલવાની પ્રક્રિયા સમજાવો. આ ખાતાઓ ખોલતી વખતે બેંકરે કઈ-કઈ સાવધાનીઓ રાખવી જોઈએ ?

3. ગ્રાહકોને આપવામાં આવતા ધિરાણના પ્રકારો ચર્ચો. 14

અથવા

બેંકમાં ચાલુ ખાતું કોણ ખોલે છે ? ચાલુ ખાતાના ખાતેદારને વ્યાજ મળે છે ? ચાલુ ખાતા ખોલવાની પ્રક્રિયા વિગતે ચર્ચો.

4. નિગોશિયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એટલે શું ? નિગોશિયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ તરીકે ચેકના લક્ષણો જણાવો. 14

અથવા

ચેકના નાણાં ચૂકવણી કરતી બેંકોની ફરજ અને જવાબદારી સમજાવો.

5. નીચે આપેલ વિધાનો ખરાં કે ખોટા તે જણાવો :

14

- (1) ભારતમાં 1991 પછી બેંકિંગ ક્ષેત્રે દેશી અને વિદેશી ખાનગી બેંકોનો પ્રવેશ થયો.
- (2) મહાજન, સોની અને જમીનદાર તે દેશી બેંકરના ઉદાહરણો છે.
- (3) યુનિયન બેંક ઓફ ઈન્ડિયા તે ભારતની સર્વોચ્ચ બેંક છે.
- (4) ભાગીદારીની પેઢીનું ખાતું ખોલતા સમયે બેંકર KYCનો ઉપયોગ કરે છે.
- (5) નાણાં હસ્તાંતરણ માટે બેંક ડ્રાફ્ટની સગવડ માત્ર ખાતેદારને મળે છે.
- (6) નિકાસકાર અને આયાતકારને શાખપત્ર રૂપે ધિરાણ પ્રાપ્ત થાય છે.
- (7) પ્રોમિસરી નોટ એટલે નાણા ભવિષ્યમાં ચૂકવવાનું વચન.
- (8) કોસ કરેલ ચેકના તરત રોકડ રૂપિયા પ્રાપ્ત થાય છે.
- (9) હાલના સમયમાં ચેકબુક ખાતેદારને ઘેરબેઠા રજીસ્ટર પોસ્ટથી પ્રાપ્ત થાય છે.
- (10) બાંધી મુદત ખાતા પર સૌથી વધુ વ્યાજ મળે છે.
- (11) ઝીરો બેલેન્સથી પણ બચત ખાતું ખોલી શકાય છે.
- (12) કેશ ક્રેડિટમાં મંજૂર થયેલી સંપૂર્ણ રકમ ઉપાડી શકાય નહીં.
- (13) પતંજલિ કંપનીનું ખાતું ભાગીદારી ખાતું ગણાય.
- (14) બેરર ચેક રસ્તામાં પડી જાય, તો બેંકના મેનેજરને નાણાં ચૂકવણી ન કરવા ફોન કરવો જોઈએ.

Seat No. : _____

NQ-108

December-2015

B.Com., Sem.-I

CE-101 E : (Banking) Fundamentals of Banking-I

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Figures in right indicate marks of the question.

1. Explain the history and stages of growth & development of Indian banking sector. **14**

OR

Define the term Banker and elucidate different types of banks.

2. How are partnership firm's and HUF's accounts opened ? Explain this process in detail.
What are the documents banker demands for above accounts ? **14**

OR

What do you mean by Bank Customer ? Give a detailed description of process of opening Trust's Accounts' and Co-operative society's accounts. What are the precautions banker has to observe for opening these accounts ?

3. Discuss the types of Customer Credit. **14**

OR

Who opens Current Accounts ? Do Current Account holders get interest ? Discuss the process of opening current accounts in detail.

4. What do you mean by Negotiable Instrument ? Explain characteristics of cheque as negotiable instrument. **14**

OR

What are the responsibilities and duties of bank during paying the cheque amount ?

5. State whether the following statements are true or false :

14

- (1) New private Indian and foreign banks entered after 1991 in banking sector of India.
- (2) Mahajans, jewellers and zamindars are examples of indigenous bankers in India.
- (3) Union bank of India is an apex bank of Indian banking sector.
- (4) Norms of KYC is applicable during opening Partnership Accounts.
- (5) Only account holders avail facility of draft for money transfer.
- (6) Letter of credit is a form of loan for exporters and importers.
- (7) Promissory note is a promise to pay money in future date.
- (8) Cash is immediately received at the bank counters for crossed cheque.
- (9) Now-a-days depositors get cheque books by registered post at home.
- (10) Fixed deposits earn highest interest rates.
- (11) Savings account can be opened with zero balance.
- (12) Total amount sanctioned in the cash credit cannot be withdrawn.
- (13) Patanjali Co's account is a partnership account.
- (14) If a bearer cheque is lost on the road, bearer should phone the bank manager for stop payment.
